771/07

Den 7. maj 2007 blev i sag nr. 69.807:

xxxxx xxxxxxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxxx

mod

AP Pension
Østbanegade 135
2100 København Ø

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der er omfattet af en pensionsordning i AP Pension, klager ved sin repræsentant over, at selskabet har nedsat udbetalingerne ved tab af erhvervsevne (invalidepension) fra fulde ydelser til halve ydelser fra den 1/9 2005, og at selskabets udbetalinger af invalidepension tilgår klagerens arbejdsgiver.

Klageren er i perioden fra den 1/9 2002 til den 31/8 2005 blevet bevilget fuld invalidepension og bidragsfritagelse. Herefter og indtil 30/11 2014 er klageren blevet bevilget præmiefritagelse og halv invalidepension.
Det fremgår af sagen, at klageren, der er født i 1947, i slutningen af 2002 ansøgte om invalidepension og bidragsfritagelse. Klageren er nu tilkendt fleksjob med en ugentlig arbejdstid på 15 timer.

Selskabet vurderede, at klageren var berettiget til invalidepension 1/9 - 31/12 2002, hvilket selskabet meddelte hende i skrivelse af 19/12 2002, hvori det endvidere oplyses:

> "Ifølge pensionsaftalen udbetales invalidepensionen til din arbejdsgiver, så længe du får løn derfra. Vi har sendt et brev om det direkte til din arbejdsgiver."

I skrivelse af 9/1 2003 orienterede selskabet klageren om, at lægelige oplysninger ville blive indhentet til brug for vurdering af eventuel forlængelse af invalidepensionsbevillingen. Af skrivelsen fremgår endvidere:

> "Som du tidligere har fået oplyst, udbetaler vi invalidepension fra 1. september 2002. Udbetalingen for perioden 1. september til 30. november 2002 sker til D.C. Fra 1. december 2002 til 31. december 2002 udbetaler vi pensionen direkte til dig."

Ved skrivelse af 2/11 2005 meddelte selskabet, at det forlængede den midlertidige invalidepension og bidragsfritagelse frem til 31/1 2006. I skrivelsen anfører selskabet endvidere:

> "Vi gør dog opmærksom på, at udbetalingen af invalidepensionen pr. 1. september 2005 nedsættes til halvdelen, svarende til en nedsættelse af den generelle erhvervsevne på 50%.
>
> Den midlertidige invalidepension ophører som nævnt med virkning fra 31. januar 2006, hvor vi vil vurdere, om du fortsat kan få udbetalt halv invalidepension.
>
> Vurderingen vil ske på grundlag af dit generelle erhvervsevnetab. Det vil sige erhvervsevnetabet i hvilket som helst erhverv. Du vil høre fra os en måned før invalidepensionen ophører.
>
> Udbetalingen for september, oktober og november måned i alt 9.218,95 kr. bliver overført til din konto nr. …49 i morgen."

Ved skrivelse af 4/1 2006 har selskabet efter sagens forelæggelse for selskabets læge fastholdt, at klagerens generelle erhvervsevne er nedsat til halvdelen, men ikke med 2/3. Klageren har stillet sig uforstående over for denne afgørelse og i skrivelse af 8/1 2006anmodet selskabet om en redegørelse for, hvad der er ændret i hendes forhold pr. 1/9 2005, idet hun anfører, at hendes arbejdssituation er uændret siden 1/1 2004, hvor hun startede i fleksjob hos et data- og regnskabsservicefirma.

Som svar på klagerens anmodning har selskabet i skrivelse af 23/1 2006 anført, at selskabets læge har vurderet hendes generelle erhvervsevne ud fra oplysningerne fra speciallæge i psykiatri O.N., og at selskabets læge har vurderet, at hendes almene helbredstilstand var bedret, samt at den omstændighed, at der ikke er sket nogen ændringer i hendes fleksjob, ikke betyder, at selskabet er forpligtet til at fastholde fuld udbetaling af invalidepension.

Af erklæring fra speciallæge i psykiatri dateret den 12/10 2005 fremgår bl.a.:

> "**Konklusion:**

57-årig kvinde, som tidligere har været psykisk rask og velfungerende. I forbindelse med mobning på arbejdspladsen udvikler hun i 02 belastningsudløst depression. De depressive symptomer afhjælpes ved den medikamentelle behandling og samtalerne men der resterer fortsat svære kognitive forstyrrelser i form af hukommelses- og koncentrationsbesvær med let trætbarhed og udtalt følsomhed over for stress og belastning.
Siden sidste speciallægeundersøgelse fungeret i flexjob 3 timer daglig 5 dage om ugen.
Humøret har holdt sig stabilt men er fortsat præget af hukommelses- og koncentrationsbesvær, således at hun begår mange fejl på sit arbejde og konstant må kontrolleres. Fejlmængden øges, hvis hun udsættes for pres. Kan ikke tage ved lære af de arbejdsmæssige erfaringer, hun gør sig dagen forinden. Må skrive alle aftaler ned i dagligdagen.
Med hensyn til depressionen er den fortsat velbehandlet men symptomerne er uforandrede fra tidligere og udsigten til, at de vil bedres, er yderst ringe. Man må således konkludere, at hun nu fungerer på det niveau, hun vil kunne fungere på arbejdsmæssigt årene fremover.
Har ikke forslag til behandling, der vil kunne bedre hendes tilstand, og chancerne for spontan bedring finder jeg yderst ringe."

Af kommunens ressourceprofil er redegjort for klagerens erhvervsmæssige forløb og hendes nuværende skånebehov:

"Hun blev sygemeldt i maj 2002 pga. depression udløst af arbejdspladsforhold.

S. har haft et erhvervsforløb, hvor hun har haft tilknytning til arbejdsmarkedet siden sit 15. år. Har arbejdet som sygehjælper i 14 år, men stoppede pga. rygskade efter arbejdsulykke. I perioden efter har hun haft flere kortvarige arbejdsforhold, men blev i 1996 omskolet til kontorassistent og har i perioden 1996-2002 haft ansættelse hos D.C. i flere forskellige afdelinger.

Der har været gjort forsøg på at få S. tilbage til det ordinære arbejdsmarked, hun blev fyret fra D.C. d. 30.11.2002. Planen om raskmelding tilbage til A-kassen bevirkede at S. fik tilbagefald og startede behandling hos O.N. i februar 2003. Der har været forsøgt med forskellig medicinsk behandling, men det har ikke bedret hendes tilstand så meget at hun har kunne raskmeldes.

Arbejdsprøve som kontorassistent ved revisor S.M. har vist at S. kan klare arbejdet under beskyttede former. Det er et lille firma, der er ingen kolleger hun skal forholde sig til og der er ikke noget pres på hende om arbejdsopgaver.

Under henvisning til ovenstående vurderer jeg, at det vil være relevant at visitere S.S. til et fleksjob. Det begrunder jeg med: - Lidelserne er varige og begrænsende i forhold til hendes arbejdsevne. - På grund af lidelserne vil det ikke være muligt for hende at finde ansættelse på arbejdsmarkedet på ordinære vilkår. - Jeg mener relevante revaliderings-, aktiverings- og behandlingsmuligheder er udtømte.

Skånebehov: S. har svært ved at klare stress og arbejdspres. Har svært ved at huske og koncentrere sig og når hun arbejder over 3 timer forværres symptomerne, så hun er fuldstændig udbrændt og må lægge sig et par timer efter en arbejdsdag. Hendes problemer med hukommelsen og koncentrationen bevirker at hendes indlæringsevne er stærkt reduceret og hvor hun før havde flair for tal, har hun nu meget svært ved at lære nyt og huske det hun har lært. Hun bruger en del mere tid på arbejdsopgaverne end før depressionen. Rygsmerter efter arbejdsulykke i 1986 bevirker at S. har brug for hensyntagende arbejdsopgaver og har brug for variation i arbejdsstillingerne."

Efter sagens indbringelse for nævnet har selskabet på ny fået udarbejdet en psykiatrisk speciallægeerklæring af speciallæge i psykiatri F.E. dateret den 18/10 2006. Af denne fremgår bl.a.:

"**Nuværende psykiske sygdom**
Stemningsmæssigt er SLS stadig i neutralt stemningsleje, men der resisterer stadig kognitive deficit i form af forringet koncentrationsevne, dårlig hukommelse, dårlig indlæringsevne og meget følsom overfor stress. SLS kan koncentrere sig om at læse i en bog i 10 til 15 minutter, selv om hun altid har været glad for at læse. SLS kan godt følge med i en film. SLS bliver mere og lettere irritabel end tidligere. Hun føler sig i modsætning til tidligere utilpas i større forsamlinger. SLS har lavere selvværd end tidligere og er mere nærtagende end tidligere. SLS bliver lettere træt end tidligere, der har dog været en bedring i dette. Tidligere måtte SLS hen og sove hver gang hun kom hjem fra arbejde, nu kan nøjes med at hvile sig en halv time. Tidligere kunne SLS klare alt husarbejdet selv, nu deles SLS og hendes mand om det. SLS synes, at hun kan have et rimeligt liv, som hun har det nu. Hun ville dog meget foretrække at have sin tidligere arbejdsevne. SLS undgår som tidligere at tage konflikter med andre og hun har stadig svært ved at vise sin vrede i aktuelle situationer.

Objektivt psykisk
SLS er klar, samlet og orienteret. Der er neutralt stemningsleje og normal psykomotorik. Der er god formel og emotionel kontakt. Der er ikke nogen appelleren. De er klare kognitive deficit. Der er ikke nogen tegn på tankeforstyrrelser, hallucinationer eller vrangforestillinger. Der er ikke nogen selvmordstanker eller -ønsker.

Konklusion
58-årig gift kvinde som tidligere har været velfungerende, men som i forbindelse med mobning på sin arbejdsplads udvikler en depression, som i løbet af 1 til 1½ år er velbehandlet stemningsmæssigt. Der har dog hele tiden resteret symptomer i form af nedsat koncentrationsevne, nedsat hukommelse, nedsat indlæringsevne, lavere selvværd, øget irritabilitet, nærtagenhed og stressoverfølsomhed samt øget trætbarhed. Hvad angår det stemningsmæssige er SLS's depression således normaliseret men hvad det kognitive er den stadig af moderat grad. Tilstanden har nu været stort set uforandret i 3 år, hvorfor den må siges at være kronisk uden udsigt til bedring. De 3 timers flexarbejde SLS har 5 gange om ugen bedømmes til at være maksimum af hvad hun kan klare. Erhvervsarbejdsevne er således klart nedsat i ethvert erhverv.

Diagnose
F32.1 Depressiv enkeltepisode af moderat grad."

Klagerens nuværende arbejdsgiver har fremsendt skrivelse af 9/1 2007, hvori han oplyser:

"S.L.S.' arbejdsopgaver er alle de på et kontor forekommende, med hovedvægten lagt på bogføring, kopiering og arkivering.

S.L.S. er på kontoret i ca. tre timer om dagen (15 pr. uge), effektiviteten og kvaliteten af det udførte arbejde, bærer præg af manglende evne til, at fastholde den fornødne fokus på de pålagte opgaver.

Der er således ikke tale om fuld effektivitet i arbejdet."

Klagerens repræsentant har i klageskemaet anført:

"1.Sagsfremstilling, kort redegørelse for sagen. Supplerende redegørelse kan evt. vedlægges.
Forhold 1: I forbindelse med et ansættelsesforhold på D.C. blev S.S. omfattet af en pensionsordning i AP Pension. S.S. har aldrig fået en police. I forbindelse med S.S.' sygdom påbegyndte AP Pension udbetaling af invalidepension. Beløbet blev udbetalt til D.C. så længe ansættelsesforholdet bestod. S.S. er forud for denne udbetaling aldrig blevet orienteret om, at der i overenskomsten mellem D.C. og AP Pension er aftalt, at 'Udbetaling af invalidepension sker til D.C. så længe ansættelsesforholdet/aflønningen opretholdes'. Først langt senere læser S.S. en artikel i et blad som omhandler en lignende problemstilling, hvorefter hun kontaktede HK H. HK H. har korresponderet med AP Pension om sagen. AP Pension har ikke ændret opfattelse.

Forhold 2: Med virkning fra 1. september 2005 har AP Pension nedsat invalidepensionen til halvdelen. Dette er angiveligt sket på baggrund af AP Pensions lægelige vurdering af erhvervsevnen ud fra oplysninger fra S.S.' psykiater O.N. Det er ikke lykkedes at få nærmere begrundelser for denne vurdering, som efter HK H.'s opfattelse ikke har reel baggrund i de faktuelle oplysninger fra O.N..

2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? (skal udfyldes)
Forhold 1: At AP Pension erkender, at der ikke var tilstrækkelig baggrund for at udbetale invalidepensionen til arbejdsgiver og derfor forpligtes til at efterbetale et tilsvarende beløb til S.S. for den pågældende periode.

Forhold 2: At AP Pension erkender, at der ikke har været saglig grund til at ændre udbetalingen til halvdelen fra 1. september 2005 og derfor forpligtes til at efterbetale til S.S."

Endvidere har repræsentanten vedlagt skrivelse af 4/7 2006, hvori der henvises til ankenævnets kendelse nr. 64.738.

Selskabet har vedrørende forhold 1 i skrivelse af 10/9 2006 anført:

> "… kan vi oplyse, at undersøgelsen af, hvorvidt SLS blev orienteret om, at udbetaling af invalidepension sker til arbejdsgiveren, så længe arbejdsgiveren udbetaler fuld løn, har resulteret i en konstatering af, at SLS først blev orienteret på tilkendelsestidspunktet. Med baggrund i Deres sag nr. 64.738 er det besluttet at udbetale de tre måneders invalidepension - dækkende perioden 1. september 2002 til 30. november 2002 - til SLS."

Hvad angår forhold 2 har selskabet i skrivelse af 2/1 2007 anført:

> "I forbindelse med bevilling af midlertidige invaliditetsydelser for perioden 1. september 2005 til og med 31. januar 2006 blev det meddelt SLS i brev af 2. november 2005 … at vurderingen er sket på grundlag af SLS' generelle erhvervsevnetab og også vil gøre det fremover. (I en indledende periode er SLS vurderet i relation til det job, hun blev sygemeldt i, men herefter er det - som omtalt i forsikringsbetingelserne - en vurdering af den generelle erhvervsevne, som er erhvervsevnen i et hvilket som helst erhverv.)
>
> SLS har derefter fået bevilget midlertidig halv invalidepension og fuld præmiefritagelse, og efter at have vurderet ny speciallægeerklæring af 18. oktober 2006 blev SLS i brev af 26. oktober 2006 orienteret om, at hun fortsat vil få halv invalidepension og bevare bidragsfritagelse (præmiefritagelse) efter 31. januar 2007, og at SLS kan forvente, at udbetalingen fortsætter indtil 30. november 2014.
>
> Ifølge ressourceprofilen, nederst på næstsidste side, kan SLS arbejde tre timer om dagen, dvs. 15 timer om ugen …
>
> Ifølge speciallægeerklæring af 12. oktober 2005 udarbejdet af speciallæge i psykiatri O.N. fungerer SLS i fleksjob 3 timer daglig 5 dage om ugen …
>
> Ifølge speciallægeerklæring af 18. oktober 2006 udarbejdet af speciallæge i psykiatri F.E. har SLS siden efteråret 2003 haft et fleksjob på 3 timer 5 dage om ugen hos en revisor. Tilstanden har været stort set uforandret i tre år, hvorfor speciallægen vurderer tilstanden kronisk og uden udsigt til bedring …
>
> AP Pensions lægekonsulent har vurderet, at den generelle erhvervsevne - erhvervsevnen i ethvert erhverv - er nedsat med 1/2, men ikke med 2/3, da SLS varetager et job i 15 timer pr, uge. På den baggrund har SLS ikke godtgjort, at hendes generelle erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3, og vi må fastholde, at AP Pension har været berettiget til at nedsætte den udbetalte invalidepension til halvdelen siden den 1. september 2005."

Af overenskomsten mellem klagerens forhenværende arbejdsgiver og indklagede selskab fremgår bl.a.:

"**Ophørende invalidepension**
Der udbetales en årlig invalidepension, såfremt den forsikredes erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde nedsættes til 1/3 eller mindre.

Udbetaling af invalidepension sker til D.C. så længe ansættelsesforholdet/aflønningen opretholdes.

Mistes mellem 1/2 og 2/3 erhvervsevne, udbetales 1/2 invalidepension."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**AFSNIT 2 REGLER FOR INVALIDEYDELSE OG PRÆMIEFRITAGELSE (invalidepension og invalideforsikringssum)**

§1 Definition af invaliditet/erhvervsevnetab

Stk. 1. Ret til fuld invalidepension og/eller fuld præmiefritagelse indtræder, når forsikredes generelle erhvervsevne er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Stk. 2. Er den generelle erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde nedsat til halvdelen, er forsikrede berettiget til halv invalidepension og/eller fuld præmiefritagelse. Prisen for denne dækning betales af bonus, jf. afsnit 3, § 1, stk. 4.

Stk. 3. Halv invalidepension og/eller fuld præmiefritagelse kan kun ydes på forsikringer, hvor denne dækning er angivet i policen.

Stk. 4. Invalideforsikringssum udbetales kun, hvis den generelle erhvervsevne er nedsat til 1/3 eller derunder forudsat, at nedsættelsen er varig.
…
§ 2 Udbetaling ved invaliditet
Stk. 1. Er betingelserne for udbetaling af invalideydelse opfyldt, jf. 'Regler for invalideydelse og præmiefritagelse' i forsikringsbetingelsernes afsnit 2, sker udbetaling i henhold hertil.

Stk. 2. Forsikringsydelser, der udbetales med et engangsbeløb, forfalder til betaling, når den berettigede har dokumenteret AP Pensions betalingspligt."

Nævnet udtaler:
Indledningsvis bemærker nævnet, at selskabet efter indbringelsen af sagen for nævnet har udbetalt tre måneders invalidepension til klageren - dækkende perioden fra den 1/9 2002 til den 30/11 2002 - da klageren først på tilkendelsestidspunktet den 19/12 2002 blev orienteret om, at udbetaling sker til arbejdsgiveren, så længe arbejdsgiveren udbetaler fuld løn.

Nævnet bemærker, at bedømmelsen af klagerens midlertidige erhvervsevne vurderes ud fra klagerens erhvervsevne i forhold til hendes eget erhverv, hvorimod bedømmelsen af klagerens generelle erhvervsevne ikke udelukkende skal ske på baggrund af hendes eget forhenværende erhverv, men skal ske på baggrund af en bedømmelse af hendes generelle erhvervsevne i forhold til en bredere kreds af erhverv.

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet det ikke godtgjort, at klagerens generelle erhvervsevne er nedsat med 2/3. Nævnet kan således ikke kritisere, at selskabet ved bedømmelsen af klagerens generelle erhvervsevne med virkning fra den 1/9 2005 har nedsat udbetalingerne til halve ydelser i overensstemmelse med de for pensionsordningen gældende forsikringsbetingelser.

Som følge af det anførte

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Poul Sørensen
formand